Ako sa určujú percentá invalidity

Redakčne pripravil: Marek
Tlačová verzia: 19. 11. 2026
Aktuálny článok a prílohy na webe

Percento sa odvíja od závažnosti a funkčných dôsledkov rozhodujúceho postihnutia podľa prílohy č. 4, nie od samotného názvu diagnózy. Pri kontrole hľadajte súvislosť medzi položkou prílohy, odbornými podkladmi a odôvodnením.

Percento vyjadruje zákonný posudkový záver

Pri invalidnom dôchodku sa neurčuje percento „poškodenia zdravia“ v bežnom význame. Ide o mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť oproti zdravej osobe. Invalidita podľa § 71 vzniká pri poklese o viac ako 40 percent v dôsledku dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu. Ten má podľa poznatkov medicíny trvať dlhšie ako rok. Presne 40 percent túto hranicu neprekračuje. [1]

Záver nemá byť odvodený iba z počtu diagnóz ani z toho, akú náročnú prácu človek vykonával. Posudzuje sa zdravotný stav a jeho dopad podľa zákonných pravidiel. Výsledok iného úradu pri ŤZP preto nemožno priamo preniesť do dôchodkového konania.

Odkiaľ sa berie percentuálne rozpätie

Základným podkladom je príloha č. 4 zákona o sociálnom poistení. Obsahuje jednotlivé zdravotné postihnutia a percentuálne miery alebo rozpätia. Rozhodujúce je správne zaradenie konkrétneho stavu a jeho závažnosti, nie len nájdenie podobného názvu. Ak postihnutie v prílohe chýba, zákon umožňuje použiť stav s najviac porovnateľným funkčným dopadom. [1]

Pre čitateľa je preto užitočné skontrolovať kapitolu, položku a opis uvedený v posudku. Samostatné prečítanie najvyššieho čísla v tabuľke bez príslušných kritérií nevysvetľuje, prečo by malo patriť práve vám.

Čo má objasniť zdravotná dokumentácia

§ 71 pracuje s lekárskymi správami, údajmi o liečbe, diagnostickým záverom, vývojom ochorenia a funkčnými vyšetreniami. Zohľadňuje sa aj zostávajúca schopnosť pracovať a možnosti prípravy na povolanie či rekvalifikácie. Pri rôznych ochoreniach sú preto významné rozdielne odborné podklady. Neexistuje jediný univerzálny výsledok vyšetrenia, ktorý automaticky určí percento každému žiadateľovi. [1]

Pred vyšetrením opíšte lekárovi ťažkosti pravdivo a konkrétne. Uveďte, čo nezvládate, akú pomoc potrebujete a ako sa stav vyvíja. Tento opis sa musí odborne vyhodnotiť; vlastnoručne napísaný zoznam obmedzení nenahrádza lekársky nález.

Hlavné ochorenie a ostatné diagnózy

Percentá jednotlivých diagnóz sa nesčítavajú. Vychádza sa zo zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého stavu, so zreteľom na ostatné ochorenia. Zákon pripúšťa zvýšenie najviac o 10 percentuálnych bodov pri splnení podmienok; nie automaticky za každú ďalšiu diagnózu. [1]

Z tohto dôvodu má zmysel doložiť všetky podstatné správy, ale bez vlastného súčtu percent. Aj diagnóza, ktorá nie je hlavnou príčinou, môže byť pre celkové posúdenie významná.

Modelová situácia: rovnaká diagnóza, iný výsledok

Dvaja ľudia majú ochorenie chrbtice s rovnakým všeobecným názvom. Jeden má po liečbe menšie funkčné obmedzenie, druhý zdokumentované závažné následky. Nemusia dostať rovnaké percento. Príklad nepredpovedá výsledok ani jednému z nich; ukazuje, prečo nestačí porovnávať názov diagnózy či sumu dôchodku v internetovej diskusii.

Čo skontrolovať v posudku a rozhodnutí

Prejdite uvedené nálezy, hlavnú položku prílohy, výslednú mieru a prípadné zohľadnenie ďalších ochorení. Ak významná správa chýba, označte ju dátumom a odbornosťou. Pri nesúhlase vysvetlite konkrétnu chybu v hodnotení alebo nezohľadnený podklad. Výhrada „známy dostal viac“ sama nevysvetľuje váš zdravotný stav. Trvanie invalidity a prípadné kontrolné posudzovanie majú vlastné pravidlá; postupujte podľa výziev Sociálnej poisťovne. [1] [2]

Ako si rozobrať posudkový záver bez vlastného určovania percent

Pre vlastnú orientáciu si vedľa seba položte posudok a konkrétnu položku prílohy č. 4, na ktorú sa odvoláva. Nezačínajte vyhľadávaním najvyššej sadzby podľa všeobecného názvu ochorenia. Najskôr prepíšte presné označenie kapitoly, oddielu a položky z vášho podkladu; potom si prečítajte celý príslušný opis.

Štyri otázky pri čítaní posudku

Časť	Čo hľadáte	Ako pomenovať nejasnosť
Zaradenie	Presná položka a stupeň závažnosti.	Ktorá opísaná skutočnosť odôvodňuje toto zaradenie?
Podklady	Označené nálezy a výsledky vyšetrení.	Bol použitý aj nález z [dátum], ktorý opisuje [okolnosť]?
Rozpätie	Vysvetlenie závažnosti v konkrétnom prípade.	Rozumiem, prečo bola zvolená táto hodnota v rozpätí?
Ďalšie postihnutia	Ich význam pre celkový funkčný dopad.	Je vysvetlené zohľadnenie ďalšieho podstatného ochorenia?

Vymyslený príklad: v náleze je uvedené funkčné obmedzenie, ale v posudkovom vysvetlení neviete nájsť jeho hodnotenie. Pripravte otázku s názvom správy, dátumom a konkrétnym obmedzením. Nepíšte, že automaticky patrí najvyššie percento; žiadajte objasnenie vzťahu medzi dôkazom a použitým kritériom. Takto odlíšite chýbajúci podklad od odlišného odborného hodnotenia.

Právny základ takéhoto čítania predstavuje § 71 ods. 4 až 9. Kontrola nevytvára vlastný náhradný posudok. Pri položke s rozpätím nie je jeho horná hranica automatickým nárokom každého človeka s danou diagnózou; medicínsku závažnosť musí vysvetliť odborné posúdenie.

Zdroje a overenie

[1] Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení — znenie účinné 1. 9. – 30. 12. 2026

§ 71: viac ako 40 %, dlhšie ako rok; príloha 4; nesčítanie; najviac 10; porovnateľný funkčný dopad

[2] Sociálna poisťovňa: Lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia

oficiálne vysvetlenie posudkovej činnosti

Článok slúži na orientáciu. O vašom nároku rozhoduje príslušná inštitúcia.